

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1081

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Vogt, Ellen			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Salaisuuksien vankina : Salassapito sosiaalityöntekijöiden arjessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-18	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 126
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena on salassapidon ja salaisuuksien merkitys lastensuojelun sosiaalityöntekijöille. Tavoitteena on nostaa esille sellaisia keskeisiä teemoja ja kysymyksiä, jotka ovat tärkeitä sosiaalityöntekijän arjelle, ammatti-identiteetin muodostumiselle sekä arjesta selviytymiselle. Salassapitoa on tarkasteltu tekona ja salaisuutta teon kohteena. Salaisuuden käsite sulkee sisäänsä työtä normittavan lakisääteisen luottamuksellisuuden periaatteen.</p> <p>Aineisto koostuu kymmenestä sosiaalityöntekijän teemahaastattelusta. Näkökulmaksi on siis valittu salaisuuksien ja salaisuuksien kantajan näkökulma. Kaikki haastateltavat toimivat sosiaalityöntekijöinä eteläsuomalaisessa suurkaupungissa. Aineiston analyysia varten laadittiin viitekehys, johon sijoitettiin kuusi aiheen kannalta keskeistä vuorovaikutuksellista suhdetta: sosiaalityöntekijän ja asiakkaan välinen, sosiaalityöntekijän ja yhteistyökumppanien välinen, sosiaalityöntekijän ja lähityöyhteisön välinen, sosiaalityöntekijän suhde lainsäädäntöön ja salassapitoon sekä sosiaalityöntekijän suhde julkisuuteen. Aineiston analyysissa keskityttiin erityisen poikkeaviin tai laajasti aineistosta löytyviin merkityksenantoihin ja ilmaisuihin.</p> <p>Tutkimuksen yleisenä tuloksena on salassapidon ja salaisuuksien suuri ja keskeinen merkitys sosiaalityöntekijöille. Lastensuojelutyöntekijöiden näkökulman tavoittaminen salassapidon ja salaisuuksien käsitteiden kautta on kuitenkin avannut varsin monisyisen ja vivahteikkaan kuvan työntekijöiden arjesta. Salaisuuden käsite näyttäytyi piilevänä; sosiaalityöntekijät eivät sitä siis erityisemmin pohtineet. Salassapitolainsäädännön rooli oli korostunein lastensuojelutyössä toteutettavassa yhteistyössä. Hyvin keskeisesti nousi esiin sosiaalityöntekijän "trapetsitaiteilu" salaisuuksien kantamisen ja avaamisen välillä. Tähän liittyi työssä vallitsevien itsestänselvyyksien ja yhteiskunnan vaatiman reflektoinnin välinen ristiriita - lopputulemana oli ainoastaan ajoittainen reflektointi. Sosiaalityön kuvauksissa korostui myös työn viimesijainen luonne, yksinäisyys ja raskas pakonomainen vastuunkanto. Lisäksi salassapito oli osa ammatillista intuitiota: työntekijän ja hänen työyhteisönsä viime kädessä moraalisiin ja eettisiin arvoihin perustuvaa toimintaa. Salassapidon toteutus oli syvästi subjektiivista ja työyhteisöjen työkuultuurin kautta omaksuttua. Työyhteisöt olivatkin myös keskeisiä selviytymisen tukijoita. Työstä kerätyn yksityisluonteisen asiantuntijatiedon yleistettävyyden vaikeuden työntekijät ratkaisivat hiljaisuuden kulttuurin muodostamisella.</p> <p>Tutkimuksessa käytetty kirjallisuus jakautuu oikeustieteelliseen ja sosiaalitieteelliseen. Syynä on aihepiirin kaksijakoisuus: lainsäädäntö versus ammatillisuus. Keskeisimpinä oikeustieteellisinä lähteinä ovat Sami Mahkosen teokset yksityisyydestä ja salaisuudesta. Sosiaalitieteellisistä lähteistä keskeisimpiä ovat Erik Arnkilin ja Esa Erikssonin, Ilmari Rostilan, Tarja Heinon sekä Sanna Pellisen 1990-luvulla julkaisemat läheisesti sosiaalityöntekijöihin liittyvät tutkimukset.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords salassapito salaisuus luottamus yksityisyys julkisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			